

mysli jen soukromoprávní poměry podle § 1 obč. zák. Je nerozhodné, že nárok prýstící z poměrů veřejnoprávního, opírá se o titul, jenž by jinak náležel do oboru práva soukromého, neboť i veřejné právo zná na př. instituci bezdůvodného obohacení (srov. rozh. č. 10.437 cb. n. s.). Rozhodnutí tohoto sporu záviselo by na rozřešení otázky, zdali žalované společenstvo bylo oprávněno sporné poplatky vybírat, kteréžto otázce věnuje rekurs největší část svých vývodů. To však jest otázka čistě veřejnoprávní, o níž nepřísluší rozhodovati soudům, a kterou nelze učiniti soukromoprávní tím, že se žaloba oděje ve formu kondikce podle § 1431 obč. zák. Poukaz na oprávnění soudu k řešení předurčujících otázek veřejného práva není tu na místě, neboť nejde tu o pouhou otázku předurčující, nýbrž o otázku, která jest sama přímým předmětem sporu. Vracení peněžní sumy vybrané podle tvrzení žalobkyně bez zákonného podkladu jest jen rubem zaplacení, kterouž otázku nelze žádostí za vracení přeměnit v otázku soukromoprávní, je-li sama o sobě rázu veřejnoprávního (srov. rozhodnutí čis. 6461 sb. n. s.).

Čís. 14190.

Přivodil-li kdo křivou výpověď odsouzení, lze se na něm domáhati náhrady škody, třebaže byla zmeškána lhůta k žalobě o obnovu.

(Rozh. ze dne 22. února 1935, R I 85/35.)

Žalobce podal u okresního soudu v S. na žalovaného Matěje V. žalobu o zaplacení částky 2.500 Kč jako zbytku zápůjčky. Žaloba byla zamítnuta. Rozsudkem krajského soudu v T. byli žalovaný Matěj a jeho manželka Kateřina V. odsouzeni pro zločin podvodu dle §§ 197, 199 a) tr. z. spáchaný tím, že v onom sporu pod přísahou křivě vypověděli Matěj V. jako strana a Kateřina V. jako svědkyně, že žalobci byl zaplacen celý dluh. Žalobce podal na to u okresního soudu v S. na Matěje V. žalobu o obnovu. Žaloba byla jako opožděná odmítnuta a usnesení to bylo usnesením krajského soudu v T. jako soudu rekursního potvrzeno. Žalobce domáhá se nyní na žalovaných Matěji V. a Kateřině V. zaplacení 2.500 Kč s přísl. a dalšími útratami základního sporu a to z důvodu náhrady škody, pokud jde o žalovaného Matěje V. též pro bezdůvodné obohacení. Prvý soud žalobu zamítl. **Z d ů v o d ů :** Žaloba o obnovu jest mimořádným prostředkem opravným a dle § 530 čis. 2 c. ř. s. může býti podána také z toho důvodu, že některý svědek vinen se stal křivou výpovědí nebo odpůrce při svém výslechu křivou přísahou, a zakládá-li se rozsudek na této výpovědi. Podle § 534 čis. 3 c. ř. s. jest v tomto případě podati žalobu o obnovu v konečné lhůtě měsíce ode dne, kterého rozsudek trestního soudu nabyt právní moci. V této lhůtě žalobce žalobu o obnovu nepodal, a nemůže se nyní na žalovaných domáhati náhrady škody, neboť by to bylo vlastně obcházení zákona a ustanovení § 530 čis. 2 a § 534 čis. 3 c. ř. s. by byla zbytečná. Ani od žalovaného Matěje V. z důvodu obohacení nemůže žalobce nic požadovati vzhledem k tomu, že žalobu o obnovu podal opožděně. Příklad tento jest obdobný s případy, uvedenými v § 1432 obč. zák. Okolnost, že žalobce se

dověděl o právní moci trestního rozsudku Tk 163/31 teprve po uplynutí jednoměsíční lhůty, jest nerozhodná. O d v o l a c í s o u d zrušil rozsudek prvního soudu a uložil mu nové rozhodnutí z těchto důvodů: Právní řád nemůže dopomáhati ku platnosti formálně nabytému právu, bylo-li ho nabyto podvodným trestním jednáním. Zásada pravomoci musí v takovém případě ustoupiti zásadě bezdůvodného obohacení a poškození činem nedovoleným. Proto nemohou strany býti vázány rozsudkem, byl-li rozsudek vydobyt na základě podvodného jednání žalovaných. Jest pravda, že to, kdy a jakým způsobem může býti pravoplatný rozsudek napaden nebo za jakých podmínek může býti znovu zahájeno stranou řízení, které bylo skončeno rozsudkem, jest přesně stanoveno v § 529 a násl. c. ř. s. Mimo tyto případy musí býti vyloučena každá možnost napadati pravoplatný rozsudek, jakož i požadovati zpět to, co bylo poskytnuto podle pravoplatného rozsudku a domáhati se náhrady bez ohledu na takový rozsudek. To však platí zase jen pro případy, při nichž nejde o rozsudek podvodným jednáním, lstí neb jinak obmyslně vylákaný. V takovém případě nemůže býti řeči o materiální platnosti takového rozsudku a to i v případě, že strana nepoužila proti němu mimořádného prostředku dle § 530 c. ř. s., pokud se týče, že ho použila opožděně. V daném případě pak i použití tohoto prostředku nevedlo by ohledně žalované Kateřiny V. k nějakému výsledku, neboť spor nebyl veden proti ní. Rovněž ohledně žalovaného Matěje V. nemohlo by býti v obnoveném sporu rozhodováno o nároku žalobce, příslušejícího mu z důvodu placení útrat v onom sporu jeho právnímu zástupci. V uvážení všeho toho, zejména že v daném případě jde o podvodné jednání žalovaných, a že v žalobě jde o nároky, o kterých by v obnoveném sporu nemohlo býti rozhodováno, zejména pokud proti žalované jsou uplatňovány, nepozbyl žalobce tím, že žalobu o obnovu podal opožděně, práva uplatňovati svoje nároky z náhrady škody a z bezdůvodného obohacení proti žalovaným.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl rekursu.

D ů v o d y :

O bezdůvodné obohacení žalovaného Matěje V. nemůže žalobce opřítí nárok proti němu nyní uplatněný, poněvadž ve sporu o zápůjčku bylo pravoplatně rozhodnuto, že žalovaný Matěj V. žalobci ze zápůjčky nic nedluží. Jde však o žalobu na náhradu škody, kterou oba žalovaní způsobili žalobci trestným činem, t. j. křivou výpovědí ve sporu žalobce proti Matěji V. o zaplacení zápůjčky. Že se žalovaní v tomto sporu dopustili křivé přísahy, je prokázáno pravoplatným trestním rozsudkem, jímž civilní soudce je vázán (§ 268 c. ř. s.), a že rozsudek, zamítající žalobu o zápůjčku, se na křivých výpovědích žalovaných zakládá, plyne z jeho důvodů. Proto jsou žalovaní povinni žalobci nahraditi, co by měl, kdyby byli v onom sporu vypověděli pravdu. Stejného výsledku byl by žalobce sice proti Matěji V-ovi dosáhl včasným podáním žaloby o obnovu sporu o zápůjčku podle § 530 čís. 2 c. ř. s., ale není zákonného předpisu, který by žalobce odkazoval výhradně na tuto cestu a zakazoval domáhati se náhrady škody, byla-li lhůta k žalobě o obnovu zmeškána. Nároku na náhradu škody nebrání ani právní moc rozsudku vyda-

ného ve sporu o zápůjčku, poněvadž nárok nyní proti Matěji V. uplatňovaný jest opřen o jiný právní důvod. Pokud jde o Kateřinu V. nemohou námitky, že byla možná obnova sporu a že věc je pravoplatně rozsouzená, vůbec přijíti v úvahu, poněvadž nebyla stranou ve sporu o zápůjčku.

Čís. 14191.

Bylo-li při exekučním odhadu pivovaru přihlíženo k veškerým právům, jež jsou držiteli pivovaru k dobru, nabyt vydražitel pivovaru příklepem nejen vlastnictví pivovaru, nýbrž i oprávnění s vlastnictvím tím věcně spojených, služebnosti čerpání vody a vodovodu, pokud služebnost ta ve prospěch pivovaru jako statku panujícího byla vtělena v pozemkové knize. Vydražitel však nabyt práva služebnosti čerpání vody a vodovodu přes pozemky, které patřily dříve majiteli pivovaru, a na nichž služebnost čerpání vody a vodovodu nebyla vtělena, jen když vodovod tvořil nedílný celek a bylo úmyslem zřizovatele (dřívějšího vlastníka pivovaru), aby sloužil k účelům pivovaru. Vydražitel nabyt vydražením služebnosti vodovodu i na pozemcích, jež byly veřejným statkem.

Vydražitel nabyt vydražením zejména i vlastnického práva k potrubí, čerpacímu zařízení, resevoirům a elektrickému vedení.

(Rozh. ze dne 22. února 1935, Rv I 155/33.)

Žalobě se žalobní žádostí na zjištění, že žalobci dr. Adolfu Sch-ovi jako vlastníku pivovaru ve S. zapsaného ve vložce čis. 828 pozemkové knihy pro kat. území S. přísluší služebnost užívání vodovodu, správně služebnost čerpání vody a vodovodu ve prospěch tohoto pivovaru zřízená na pozemcích čis. kat. . . s právy v §§ 496 a 497 obč. zák. vytčenými k předmětům, které pro výkon této služebnosti na pozemcích služebných jsou zřízeny, zejména s právem vlastnickým k potrubí, čerpacímu zařízení, resevoirům a elektrickému vedení tak zv. »starého« a »nového« vodovodu, a že žalovaní Jaromír a Amalie F-ovi jsou povinni to uznati a zdržeti se zasahování do tohoto práva, bylo vyhověno soudy všech tří stolic, nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d ů :

Je nesporno, že Dr A. Sch. koupil ve veřejné dražbě pivovar čp. 4 ve S. zapsaný ve vložce č. 828 pozemkové knihy pro kat. území S., a že nemovitost ta mu byla pravoplatně příklepnuta usnesením okresního soudu v S. ze dne 30. dubna 1927. Podle exekučního odhadního protokolu bylo přihlíženo při odhadu k veškerým právům, kteráž jsou držiteli pivovaru k dobru. Právem z toho usoudil odvolací soud, že příklepem nabyt Dr A. Sch. podle § 237 ex. ř. nejen vlastnictví pivovaru, nýbrž i oprávnění s vlastnictvím tím věcně spojená, totiž služebnost čerpání vody a vodovu (§§ 496, 497 obč. zák.), pokud služebnost ta ve pro-